

MANUŠ

manuš — Školski list osnovne škole Manuš — Broj 7 — Godina 2014. / 2015.

Projekt:
Od starog pisma do novog prijateljstva

Vanja Čurčić:
Život u Africi

Grad Split — Prijatelj djece
Projektini tim u Portugalu
Manuš postao e-škola

SADRŽAJ

3	Riječ urednice
4	ŠKOLSKA DOGAĐANJA
4	Humanitarna akcija – Prsten ljubavi
5	Projektni tim u Portugalu
6	Obilježavanje Dana kravate
7	Split — Grad prijatelj djece
8	Likovna radionica u Saloni
9	Put u Čakovec – državno natjecanje “Čitanjem do zvijezda”
10	Večer ljubavne poezije
10	Pričigin
11	Posjet umjetnice Merjeme Reuter
12	Zlatna večer matematike 2014.
12	Osnovna škola Manuš postala e-Škola
13	ISE projekt: Erastotenov pokus i promatranje pomrčine sunca
14	PROJEKT: OD STAROG PISMA DO NOVOG PRIJATELJSTVA
14	Aktivnosti u realizaciji projekta
17	Predstava na engleskom jeziku “Sveta braća”
18	Učenici učenicama o Dioklecijanovoj palači
19	Manuški glagoljaši
20	Potraga za blagom Salone
23	Dan sporta
25	BIVŠI UČENICI: Vanja Čurčić, Život u Africi
27	INTERVJU s učiteljem Filkom Barićem
28	INTERVJU s učenicom Miom Jones
30	PUTOVANJA: Veličanstveni Prag
32	PRAZNICI: Ljetna tvornica znanosti
33	NATJECANJA
34	Sportska Natjecanja
35	JUNACI NAŠEG DOBA: Terry Fox
36	IDOLI
36	Selena Gomez
36	Ariana Grande
37	ZABAVNI KUTAK

+

Zdenac, literarno–likovni podlistak

Dragi Mravcoljupci!

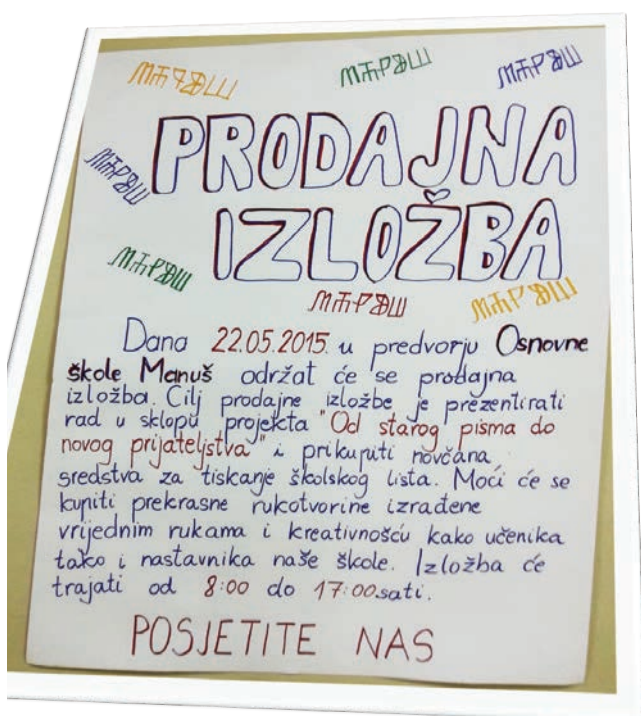

Vrijedne novinarke 6.b

To što u svojim rukama držite sedmi broj našeg Mravca pouzdan je znak kraja još jedne školske godine. Vrijeme je da zaboravite na knjige i brige. U tome će vam pomoći naš vrijedni Mravac koji se naradio kao i obično. Upoznao je za vas mnogo novih lica, sporazumijevao se engleskim s veselim gostima iz stranih zemalja, svugdje s njima bio, istraživao, učio, a stigao se i zabaviti. Malo smo ga rastužili vijestima da će od ove godine biti naplaćivan Manušanima, no oraspoložio se kad je čuo da se za njega organizirala prodajna izložba na kojoj su učenici Mravcoljupci prodavali svoje rukotvorine, a novac brižno pohranili u škatuljicu – fond za tiskanje.

Na Mravcu se svake godine vrijedno radi, trud, uz mene, ulažu i brojni učenici među kojima bih osobito pohvalila učenice 6.b razreda. Zahvaljujem i svim kolegicama i kolegama koji su dali ruke, a posebno učiteljici povijesti Dragici Reljić. Školski list ogledalo je naše škole, u njemu se bilježi sav godišnji trud i rad učenika i djelatnika, uspomena je na djetinjstvo za koju se nadam da ćete čuvati još dugo nakon što napustite učeničke klupe. Zato, svaka kuna za Mravac vrijedi!

Urednica Ivana Dadić

Poziv na prodajnu izložbu

HUMANITARNA AKCIJA – PRSTEN LJUBAVI

Učiteljica I. Vlastelica s učenicima 7.b

Zadnjih godina Gradsko društvo Crvenog križa – Split organiziralo je prikupljanje pomoći u hrani i higijenskim proizvodima za socijalno ugrožene obitelji grada Splita. Akcija Solidarnost na djelu pod nazivom *Jedan učenik – jedan proizvod* započela je u listopadu 2013. godine, a ove godine organizirala se pod nazivom *Prsten ljubavi*.

U razdoblju od 17. do 21. studenog 2014. u akciji je sudjelovala i naša škola. Pozvali smo sve učenike i učitelje da se uključe i pomognu u humanom djelovanju za one kojima je pomoć

najpotrebnija. Prikupili smo mnogo potrepština (245,25 kg) koje po najnižoj prodajnoj cijeni iznose 4.773 kn.

Prikupljene namirnice i higijenske proizvode naša učiteljica Ivana Vlastelica, koja je vodila ovu akciju, s učenicima je sortirala i zapakirala, a Crveni križ ih je podijelio ugroženim stanovnicima našega grada.

Hvala svima koji su se uključili u ovu akciju.

Franka Brničević, 7.b

PROJEKTNI TIM U PORTUGALU

Naš projekt *Od starog pisma do novog prijateljstva* prijavljen Erasmus + programu EU prepoznat je i odobren pa je naša škola kao koordinadora i nositeljica dobila čak milijun kuna. S dvogodišnjim projektnim aktivnostima započeli smo prošle školske godine obilježavanjem Svjetskog dana kravate kada smo školu ukrasili velikom crvenom kravatom ispisanom glagoljičnim slovima, a školske panoe uredili maštovitim likovnim i literarnim učeničkim radovima.

Prvi međunarodni sastanak održan je u Portugalu u gradu Lagosu od 13. do 19. studenog 2014. Na njemu su sudjelovali predstavnici zemalja partnera, a članovi našeg projektnog tima bile su: ravnateljica Marita Guć, koordinadora Danijela Erceg i ja kao voditeljica projekta.

Kolege domaćini priredili su nam srdačnu dobrodošlicu i bogat program. Tijekom našeg petodnevno boravka posjetili smo srednju školu *Gil Eanes* i osnovne *Escola Basica das Naus* i

U školi pod natpisom na starom portugalskom pismu

Escola Basica de Odiaxere. U njima su nas dočekali opušteni učenici koji su nam predstavili svoje škole kroz kratki obilazak i prigodne aktivnosti. Dojmila nas se integriranost djece s posebnim potrebama u njihov školski sustav, opremljenost škola te suradnički odnos učenika i učitelja uključenih u više europskih projekata.

Na svakodnevnim sastancima dogovorili smo projektne aktivnosti koje će se realizirati u tekućoj školskoj godini, a one podrazumijevaju posjete brojnim kulturnim i povijesnim lokalitetima, muzejima, suradnju s turističkom zajednicom, likovne, literarne i dramske radionice, korištenje digitalne tehnologije, mobilnost učenika... Napravili smo raspored njihova izvođenja, način evidentiranja i evaluacije. Utvrdili smo da na samom početku projekta moramo provesti evaluaciju učenika o poznavanju starih pisama, engleskog jezika te informatičke tehnologije. Osim radne, susret je imao edukacijsku, kulturnu i vjersku komponentu. Hodočastili smo u najveće svjetsko marijansko svetište Fatimu, gdje se 1917. god. ukazala Blažena Djevica Marija i još jednom

Zajedničko druženje uz večeru

ušla u povijest svijeta. Posjetili smo Muzej željeznog doba u Almodovaru gdje su izloženi artefakti s prvim zapisima na starom portugalskom pismu. Upoznali smo način života i kulturu grada Lagosa te otišli bogatiji za nova iskustva.

Projektom ćemo povezati kulture Istoka i Zapada, razvijati međureligijski dijalog, upoznati stara pisma zemalja partnera i stvoriti nova prijateljstva.

Učeći povijest, bogatimo sadašnjost i budućnost činimo ljepšom.

Jelica Balić, voditeljica projekta

Naš projektni tim u Fatimi

OBILJEŽAVANJE DANA KRAVATE

Kravata ne mora biti samo oko vrata

Učenici s učiteljicom Renatom Širović

17. listopada 2014. obilježili smo Dan kravate. U školskoj knjižnici održana je prezentacija o njevoj povijesti te radionica vezivanja kravate. Ljubazna pedagoginja Vesna nam je uz slikokaz objasnila simboliku i važnost tog modnog detalja.

Kravatu smatramo hrvatskim narodnim blagom, a njena povijest jako je zanimljiva. Naime, inspiracija za nastanak današnjeg izgleda kravate stari je običaj hrvatskih djevojaka koje su u znak ljubavi svojim odabranicima vezivale rubac oko vrata pred odlazak u rat.

Kravata je 2000.g. dobila i svoju slikovnicu, 2003.g. oko pulske arene omotana je najduža kravata na svijetu, bila je dugačka čak 808 m i teška 800 kg te je ušla u Guinnessovu knjigu rekorda. Dan kravate u Hrvatskoj se slavi od 2008.g.

Nenni Goleš, 8.a

SPLIT – GRAD PRIJATELJ DJECE

Dana 24. studenog 2014. krenula sam na put u Zagreb. Bio je to važan dan ne samo za mene, već za svu djecu grada Splita. Naime, taj dan naš grad je dobio povelju *Grad prijatelj djece*.

Na put sam krenula sa savjetnicom gradonačelnika grada Splita gospođom Andelkom Visković, zamjenicom gradonačelnika gospođom Aidom Batarelo te učenicom iz Osnovne škole Trstenik.

Na put smo krenuli u 6 sati ujutro. Putovali smo službenim autom grada Splita, a u Zagreb smo stigli oko 10 sati. Uputili smo se do Markovog trga gdje se nalazi Gradska vijećnica u kojoj se održavala konferencija o pravima djeteta. Vijećnica je na mene ostavila poseban dojam. Raskošno je uređena, a najviše me se dojmio veliki kristalni luster na stropu.

Fakultetski profesori održali su predavanja o pravima djeteta, o svim zakonima koji su doneseni u korist djece te o različitim pravima djece diljem svijeta. Najviše mi se svidjelo predavanje jedne profesorice koja je svoje izlaganje htjela učiniti zanimljivim pa nam je pružala mikrofon kako bi i mi djeca rekli što mislimo o tim pravima i jesu li svugdje u svijetu prava djece jednaka. Također nas je zamolila da pokušamo objasniti neke pojmove kao što su ravnopravnost i diskriminacija. Predavanja su trajala četiri sata. Nakon toga smo otišli na domjenak u obližnju palaču Dverce. Nakon ukusnog ručka sa švedskog stola, krenuli smo u obilazak palače. Jedna gospođa nam je u jednoj velikoj sobi s prekrasnim crvenim tepihom ispričala priču o povijesti dvorca i obitelji koja ga je posjedovala.

Nakon razgledavanja vratili smo se u vijećnicu na proglašenje novih gradova prijatelja djece i dodjelu nagrada. Prvo su krenula proglašenja novih gradova prijatelja djece. Uz Split titulu su još dobili i općina Lovran, općina Mrkopalj i Nova Gradiška. Gradovi/općine

Naša Karla u društvu gradonačelnika

prijatelji djece u Hrvatskoj su još i: Čakovec, Opatija, Rijeka, Skrad, Varaždin, Zabok, Brod Moravice, Dubrovnik, Kutina, Velika Gorica, Zagreb, Karlovac, Koprivnica, Ogulin, Požega, Pregrada, Valpovo, Delnice, Mali Lošinj, Čazma, Dugo Selo, Križ, Slavonski Brod, Šibenik, Krapina, Osijek, Prelog, Vrbovsko, Belišće, Gospić, Pleternica, Pula, Ravna Gora, Sisak, Buzet, Grubišno Polje, Labin, Radoboj, Stubičke Toplice, Vinkovci, Jastrebarsko, Mače, Rovinj i Tuhelj. Potom su uslijedile nagrade za najbolji projekt, zahvalnice itd.

Nakon proglašenja uslijedio je moj najdraži dio dana – odlazak u Arena centar. Ondje smo jeli te dobili sat i pol slobodnog vremena za obilazak, a potom krenuli natrag u Split.

Dva dana kasnije otišli smo uručiti povelju grada Splita našem gradonačelniku Ivi Baldasaru. Svečana ceremonija uručivanja povelje bila je u Gradskoj vijećnici grada Splita. Gradonačelnik nas je srdačno ugostio počastivši nas sokom od jabuke.

Karla Leontić 6.b

LIKOVNA RADIONICA U SALONI

Proizvodi likovne radionice u Saloni

Dana 19. ožujka 2015. učenici trećeg razreda s učiteljicom Dijanom Budimir posjetili su antičku Salonu. U kući Parač pored salonitanskog amfiteatra sudjelovali su u radionici koja je bila sastavni dio našeg projekta “Od starog pisma do novog prijateljstva”. Radionicu su predvodili djelatnici Doma Zvonimir, restauratori Jurica Milić i Vesna Podrug. Sudjelovalo je 29 učenika, a radionica se odvijala dva mjeseca.

Djeca su imala priliku proći kroz sve faze rada u keramici od izlivanja do pečenja i završnog *patinavanja*. Učenici su izrađivali privjeske i ukrasne magnete s glagoljičkim slovima, rimske novčiće i amfore koji su kasnije poklonjeni našim gostima iz stranih zemalja-partnera.

Učenicima je ova radionica poslužila kao priprema jer su u svibnju dobili uloge turističkih vodiča koji su goste proveli kroz Salonu i Dioklecijanovu palaču.

Privjesak je spreman za pečenje

29 učenika je sudjelovalo na dvomjesečnoj radionici

Karla Leontić, 6.b

PUT U ČAKOVEC – DRŽAVNO NATJECANJE “ČITANJEM DO ZVIJEZDA”

Pred srednjom školom Čakovec

Ove školske godine prvi put smo sudjelovali na natjecanju Čitanjem do zvijezda što nas je dovelo i do državne razine. Osim toga, tamo smo bili jedini iz naše županije te smo se u konkurenciji od 27 ekipa iz različitih osnovnih škola plasirali na 16. mjesto.

Čitanjem do zvijezda – natjecanje je u kreativnosti i znanju, a ove su godine naši učenici trebali pročitati tri naslova: *Zagrebačku priču* Blanke Dovjak-Matković, *Slavnu prijateljicu* Ivane Gluščević te *Pokajnika* Milene Mandić. Uspješno su odgovarali na pitanja o knjigama te prošavši školsku i županijsku razinu stigli su i do državnog natjecanja koje se 24. travnja 2015.g. održalo u Čakovcu.

Učenici Niko Anzulović-Mirošević, Franka Brničević i Darijan Gudelj (7.b), u pratnji svojih mentorica Tamare Domić, učiteljice hrvatskoga jezika te mene knjižničarke predstavljali su u dalekom Međimurju našu školu, ali i cijelu Splitsko-dalmatinsku županiju.

U iščekivanju rezultata, učenici Srednje škole Čakovec proveli su nas kroz srce grada, Perivoj Zrinski i dvorac obitelji Zrinski koja je u 16. st. gradu dala kulturni, vjerski i društveni život po čemu je i danas prepoznatljiv.

Katarina Škiljo

VEČER LJUBAVNE POEZIJE

U našoj knjižnici ove godine održalo se nekoliko zanimljivih događaja s ciljem poticanja djece na veću ljubav prema knjizi, čitanju, ali i samostalnom stvaralaštvu lijepe riječi.

Prigodom obilježavanja Mjeseca hrvatske knjige, 23. listopada 2014. u intimnom okruženju našeg manuškog tinela održala se Večer ljubavne poezije.

U našoj školi još mali učenici znaju što je ljubav. Tek su lani naučili sva slova, pisati prve riječi i rečenice, a ove godine već dobro barataju rečenicama i stihovima. Dražesno je bilo čuti njihove prve pjesme. Oni su hrabro iznosili svoje misli i osjećaje o ljubavi pred vršnjacima, učiteljima, roditeljima, djedovima i bakama.

Osim svojih stihova, učenici su uspješno interpretirali i stihove naših pjesnika Cesarića, Tadijanovića, Baloga, Kolumbića, Brajko-Livaković, Kušeca, Stipišića Delmate.

Nije lako čitati ljubavne stihove dok te cure slušaju

Ljubav je učinila svoje. Ozarena lica naših malih pjesnika i interpretatora ogledavala su se u licima posjetitelja te su svi sretni otišli kućama.

Katarina Škiljo

PRIČIGIN

Već tradicionalni manuški Pričigin održan je 26. veljače 2015. U školskoj knjižnici okupili su se učenici, roditelji, bake, djedovi, učitelji i ravnateljica. Tema ovogodišnjeg Pričigina bila je "Kad se smijah, tad i bijah". Osim na hrvatskom, učenici su pričali viceve i zgode na engleskom jeziku.

Učenici su prepričavali svoje školske događaje, a pridružili su se i učitelji sa svojim uspomjenama iz školskih klupa i kasnije u podučavanju djece. Ove godine počasni gost bio je učitelj u mirovini, g. Mejo, djed našeg učenika Ante. Sve nas je nasmijao svojim zgodama, primjerice onom kad je za vrijeme jednog hladnog zimskog dana morao ispitivati, ali želio je i oraspoložiti učenike pa je prozvao jednog od njih i

Šarolik spektar posjetitelja Pričigina

upitao ga što je jutros doručkovao. Učenik mu je odgovorio da ništa nije jeo, a on mu je u želji da ga oslobodi straha uzvratilo "Da ja ne jedem jaja, kobasice i kruh za doručak, cijeli bih dan bio mrzovoljan." Učenik mu je odgovorio "Onda Vi imate slabu prehranu, profesore."

Lea Talia Meić i Dora Krolo, 6.b

POSJET UMJETNICE MEJREME REUTER

12. prosinca 2014. uz upaljene svijećice, lampione, topli čaj i miris božićnih kolačića ugostili smo svestrana umjetnica, gospodu Mejremu Reuter.

Gospođa Reuter rođena je u Splitu. Akademiju dramske umjetnosti završila je u Zagrebu. Bavi se kreativnom terapijom za djecu s posebnim potrebama. Ona je edukatorica, glumica, redateljica, a bila je i profesorica na američkom sveučilištu u Kairu gdje je predavala četiri kolegija. Velika je humanitarka, književnica, fotografkinja, glazbenica koja svira čak šest instrumenata, kompozitorica, a usto predaje dramu i glazbu u internacionalnim školama. Sa svojim autorskim predstavama gostovala je na čak tri kontinenta. Djela su joj: *Mala crvena kuća*, *Saharsko blago* i *Majka biser*.

Napisala je knjigu putopisa iz svog života u Sahari pod naslovom *Libija, priča o ljudima*. Knjigu je popratila autorskom izložbom fotografija. Autorica je dokumentarnog filma *Ragged Edge*. Živjela je u Egiptu, Libiji, Kuvajtu, Bangladešu i drugdje.

Radost života podijelila je s nama ispričavši djeci prigodnu priču *Vrt svjetlosti* kojom je željela potaknuti svijest mladih o očuvanju prirode.

Djeca i učitelji bili su jako zadovoljni jer su u priči interaktivno sudjelovali, glumili i pjevali.

Večer dočeka svete Lucije bila je topla i posebna. Tom predbožićnom ugođaju pridonijeli su i naši mandolinaši, gitaristi i pjevači pod vodstvom učitelja Tonča Mihovilovića s pjesmom Santa Lucia.

Na kraju večeri, učenici su uz vodstvo naše gošće posijali pšenicu u pripremljene posudice kako bi kroz predstojeće dane do Božića, pratili njeno klijanje i rast. Posijana pšenica, simbol je obnove života i plodnosti, a učenici su je rado-snih i osvijetljenih lica odnijeli u svoje razrede.

Katarina Škiljo

Mejrema Reuter

Školski orkestar s učiteljem T. Mihovilovićem

Učenici pažljivo slušaju gošću

ZLATNA VEČER MATEMATIKE 2014.

U organizaciji Splitskog matematičkog društva i zahvaljujući suradnji s Hrvatskim matematičkim društvom, 4. prosinca 2014. organizirana je Zlatna večer matematike. Niz predavanja, radionica i izložbi održan je na tri lokacije u gradu Splitu: Zlatnim vratima, Galeriji umjetnina i Staroj gradskoj vijećnici.

S obzirom da je ove godine zadana tema bio zlatni rez, učenici OŠ Manuš odlučili su se pridružiti događaju prezentirajući temu "Glagoljica i zlatni rez". Glagoljica je i osnovni predmet interesa našeg projekta u sklopu Erasmus0+ programa. Iskoristili smo priliku i ljubiteljima matematike prikazali dosadašnji uspješni rad u okviru projekta, ali i veliko matematičko znanje istražujući zlatoreznu kompoziciju u slovima glagoljice, listinama i sakralnim građevinama.

Koristeći se Geogebrom kao matematičkim alatom te aplikacijama za mobilne uređaje poput

Učiteljica Lahorka s učenicama

Phi Shot-a pokazali smo da se glagoljica, matematika i tehnologija mogu odlično povezati.

Učenice osmih razreda, Mirta Kardum, Klara Bruna Tomić, Ivana Juras, Marijana Pavić, Sara Živković, Vana Pezelj i Lana Kuštera, pokazale su kako se na izuzetan način može prezentirati znanje, kultura i uspješan školski projekt.

Lahorka Havranek-Bijuković

OSNOVNA ŠKOLA MANUŠ POSTALA E-ŠKOLA

Osnovna škola Manuš jedna je od prvih 150 škola koje će se u sljedeće tri godine uključiti u pilot projekt CARNeta "e-Škole: Razvoj sustava digitalne zrelosti škola".

U prvoj fazi, već na jesen 2015. godine, uključit će se prvih 20 škola dok će se ostalih 130 škola uključiti početkom 2016. godine.

e-Škole su strukturni projekt razvoja digitalno zrelih škola koji je pokrenuo CARNet s partnerima. Takav razvoj podrazumijeva nacionalnu implementaciju dosadašnjih pilot projekata kao što su e-Dnevnik, Škole 2.0, Nikola Tesla portal i drugi.

Odabirom prvih 150 škola, nacionalni strateški projekt e-Škole kreće u prvu fazu primjene vrijedne 300 milijuna kuna. Javni poziv za sudjelovanje u Pilot projektu e-Škole, koji je CARNet objavio u prosincu 2014. godine, izazvao je izniman interes. Prijavljene škole svojim su odazivom iskazale želju za uvođenjem informacijskih i komunikacijskih tehnologija u svoje obrazovne i poslovne procese. U relativno kratkom roku, do 20. siječnja 2015. godine, prijavilo se ukupno 705 škola.

Lahorka Havranek-Bijuković

ISE PROJEKT: ERATOSTENOV POKUS I PROMATRANJE POMRČINE SUNCA

Učenici vrše mjerenja na školskom igralištu

Pod pokroviteljstvom CARnet-a i ISE (Inspiring Science Education) zajednice škola održane su dvije aktivnosti, Eratostenov pokus 19. ožujka i promatranje pomrčine Sunca 20. ožujka 2015., u kojima je sudjelovala i OŠ Manuš. U ovim aktivnostima sudjelovalo je više od 400 škola širom EU, a ponajviše iz Grčke i Hrvatske.

Naša je škola član zajednice ISE škola od 2014. godine i nastojimo uključiti učenike naše škole u znanstvene događaje koji imaju potporu obrazovne zajednice.

Eratostenov pokus sastoji se u određivanju opsega Zemlje na način na koji je to napravio grčki filozof i znanstvenik Eratosten u 3. stoljeću prije Krista. Koristeći se štapom duljine 1 metar i mjereći duljinu sjene štapa u solarno podne, odredili smo kut Sunčevih zraka.

Učenici četvrtih i osmih razreda, pod vodstvom učiteljice razredne nastave Dijane Budimir i učiteljice matematike Lahorke Havranek Bijuković, nakon mjerenja uputili su

se u svoje učionice i nacrtali trokute. Koristeći se geometrijskim priborom, odnosno programom Geogebra, izmjerili su kut i kasnije tijekom dana stupili u kontakt sa Srednjom školom Bedekovčina. Poznavajući veličinu njihovog kuta, saznali smo kutnu udaljenosti naših dviju lokacija te s pomoću Google Earth-a i kalkulatora odredili opseg Zemlje, 40 382 km. Bili smo izuzetno zadovoljni ovim rezultatom.

Sljedećeg dana, učiteljica Ilijana Dominović uputila se sa svojim prvašićima na Marjan. Cilj je bio promatranje pomrčine Sunca pomoću projekcije na papir ili platno. Na ovom principu radi camera obscura i siguran je način promatranja Sunca, bez opasnosti oštećenja oka. Snimljeno je mnoštvo prekrasnih fotografija koje ćemo poslati na natječaj za izbor najbolje fotografije događaja, Solar Eclipse Photo Contest. Djeca su uživala u prekrasnom danu i jedinstvenom događaju.

Lahorka Havranek-Bijuković

Novootkrivena ploča, rad Kamenoklesarske škole u Pučišćima

Dalmatinska pisma za doček

Emina torba

Logo projekta, rad učenice Klare Gorete

AKTIVNOSTI U REALIZACIJI PROJEKTA "OD STAROG PISMA DO NOVOG PRIJATELJSTVA"

Ravnateljica svečeno otkriva kamenu ploču s natpisom OŠ Manuš na glagoljici

Učenici 6.b u plesnom zanosu

Naši zgodni folklorasi

Tekstilna radionica

Portugalac Alfonso u društvu petaša

Učenici iz Turske

Učenici su zapjevali gostima te im postavljali pitanja

Ništa bez fritula

Učiteljice iz Poljske

Kao škola domaćin, od 4. do 8. svibnja, imali smo zadovoljstvo ugostiti 28 učenika i 12 učitelja iz zemalja-partnera Portugala, Poljske, Rumunjske i Turske.

Naš projektni tim vođen koordinaticom Danijelom Erceg osmislio je niz aktivnosti kako bismo u tih pet dana gostima predstavili našu školu i grad u što ljepšem svjetlu. Osim što smo ih kroz različite radionice upoznali s našim starim pismom glagoljicom, gosti su razgledali Dioklecijanovu palaču i druge splitske znamenitosti, sudjelovali su u Danu sporta i igri Potraga za blagom Salone, pomogli su u osmišljavanju loga projekta, poslušali su predavanje profesorice Jelene Vignjević, prisustvovali su svečanom otkrivanju kamene ploče s glagoljskim natpisom naše škole. No, što je najvažnije, ime projekta *Od starog pisma do novog prijateljstva* ostvarilo je svoj cilj jer su među učenicima i učiteljima stvorena brojna nova prijateljstva i želja za budućim druženjima.

Od naših gostiju oprostili smo se svečanom priredbom s igrokazom o Svetoj Braći te pjesmom i plesom našeg kulturno-umjetničkog društva. Publiku je posebno oduševio nastup folklorne grupe koja je plesala splitski ples. Na samom kraju svečanosti učiteljima iz škola-partnera podijeljene su zahvalnice za sudjelovanje u projektu.

Ivana Dadić

Veseli učitelji iz Portugala

*Lucija i Marija predstavljaju gostima
Lijepu Našu i grad Split*

Gosti pred školom

Dobro raspoložene gošće pred školom

*Dobrodošlica gostima na hrvatskom
i engleskom jeziku*

Karla, Dora i Tončica

*Cure nose majice ukrašene
slovima starih pisama*

Atentat na cara Dioklecijana

Vedri i nasmijani

Šušur po školskim hodnicima

*Učenici iz Turske ponosno nose majice sa
svojim starim pismom*

Dijelili su se i pokloni

Pedagoginja Vesna u društvu gošća iz Portugala

PREDSTAVA NA ENGLESKOM JEZIKU "SVETA BRAĆA"

Predstava Sveta Braća

Za naše goste pripremili smo brojna iznenađenja, između ostalih i predstavu "Sveta Braća", ovaj put na engleskom jeziku. Od veljače naši su učenici vrijedno vježbali pod budnim uhom učiteljice engleskog jezika Andrijane Zec Peškirić kako bi engleski izgovor kod naših učenika bio savršen.

Učenici koji su ostvarili zapažene uloge u predstavi su: Mirta Kardum, Antea Benzon, Ivan Baban, Niko M. Anzulović, Tin Šegvić, Filip Avelini, Eugen Podrug, Leon B. Kosić, Tin Polić, Matej Vuknić, Toma Čatipović, Luka Kučić, Petra Čosić, Antonio Tuta. Najizgledniji kandidat za

ovogodišnjeg Oscara ipak je Niko Anzulović Mirošević koji je briljantno odigrao ulogu svetog Konstantina Ćirila.

Za scenografiju i rekvizite bili su odgovorni Antonio Gusić, Lovre Lukić i Igor Slijepac na čelu s učiteljicom likovne kulture Anom Pletikosić koja se pobrinula i za kostime. Ne smijemo zaboraviti ni našu ton majstoricu Janu Matošić koja je pripremila i specijalne zvučne efekte. Trebamo spomenuti i učiteljicu hrvatskog jezika Ivanu Dadić koja nam je dala par dragocjenih savjeta vezano za scenski nastup i bila značajna moralna podrška.

Konstantin Ćiril i Metod

Kralj Filip

Glumice Zorica, Mirta i Klara Bruna

UČENICI UČENICIMA O DIOKLECijanOVOJ PALAČI

Vodiči pred polazak u palaču

Zahvaljujući suradnji s TZ grada Splita, točnije pomoći direktorice Alijane Vukušić, naši učenici su uz pratnju turističkog vodiča posjetili Dioklecijanovu palaču. Turistički vodič Vjeran Mlačić s puno žara i ljubavi proveo je naše učenike kroz palaču. Gospodin Mlačić upoznao je učenike sa svim važnijim povijesnim događanjima vezanim uz cara Dioklecijana i gradnju palače. Svojim vođenjem zainteresirao je učenike koji su postavljali brojna pitanja.

Ovu aktivnost organizirali smo s ciljem da učenici što bolje upoznaju povijest palače i grada kako bi u svibnju (4.5.2015.) kao mali turistički vodiči svojim vršnjacima iz Portugala, Rumunjske, Poljske i Turske predstavili bogatu kulturnu baštinu Splita.

Palača u Dioklecijanovo doba

Filip priča gostima o Peristilu

Učenici koji su u svibnju sudjelovali kao turistički vodiči našim gostima bili su:

Antea Benzon, 8.c., Lucija Bralić, 8.c., Ivana Matijašević, 8.c, Sara Živković, 8.b, Toni Slavko Miše, 8.b, Martina Kukoč, 8.b, Lara Zakarija, 8.b, Tina Krstulović, 6.c., Josip Žunić, 6.c, Paola Jelovac, 6.c, Ante Duplančić, 6.c, Marin Miloš, 6.c, Tin Polić, 7.a, Luka Kučić, 7.a, Luka Runjić, 7.a, Stjepan Dodig, 7.a, Toma Čatipović, 7.a, Filip Avelini, 7.c, Filip Lovrić, 7.c i Toni Martinović, 7.c.

Učitelji koji su sudjelovali u pripremanju učenika su: Dragica Reljić, Danijela Erceg, Daniela Reić-Šućur i Ivona Katunarić.

Gošće pažljivo slušaju vodiče

MANUŠKI GLAGOLJAŠI

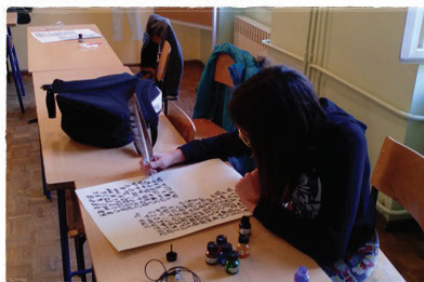
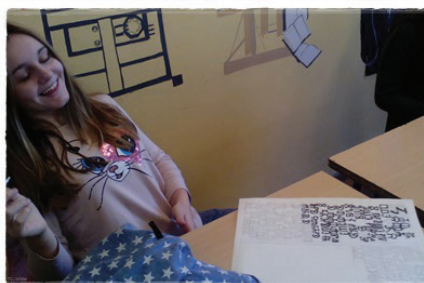
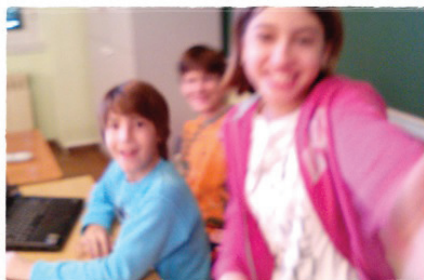
U našoj školi već drugu školsku godinu djeluje povijesna grupa pod nazivom “Manuški glagoljaši”. Naš cilj je oteti to staro hrvatsko pismu zaboravu, naučiti crtati glagoljska slova i naučiti što više o postanku i razvoju pisma koje je jedno od hrvatskih nacionalnih obilježja.

U pripremnoj fazi izrade glagoljskih listina učenici su olovkom ispisivali izabrani tekst u crtovlje koje su izradili na prethodnom satu. Učenici su nastojali posebnu pažnju obratili na izvedbu uglatih slova glagoljskog pisma i osmišljavali su ukrase za svoje listine. U sljedećoj fazi rada učenici su preko olovkom ispisanog teksta prelazili tuš perom.

U dogovoru s učiteljicom učenici su izabrali tekstove koje su prepisivali glagoljicom na pripremljeni papir. Neki od izabranih tekstova su: odlomak iz Biblije (kako je Isus hodao po moru), G. Schwab, Priče klasične starine, Trojanski rat i mit o Perzeju, o Dioklecijanovoj palači (iz Srednjovjekovne kuće u Splitu), Odiseja (prvi odlomak), Gospa sinjska (Hrvatske legende), Nefer-rohuovo proročanstvo i drugo.

U radu povijesne grupe i ispisivanju listina sudjelovali su sljedeće učenici: Antonia Uglešić, Borna Vulić, Valentina Raguž, Josip Žunić, Nika Tokić, Lara Čulić Meić, Lana Paunović, Rozita Vrandečić, Marin Miloš, Tina Krstulović, Karla Jonjić, Lucija Bralić, Antea Benzon i Ivana Matijašević.

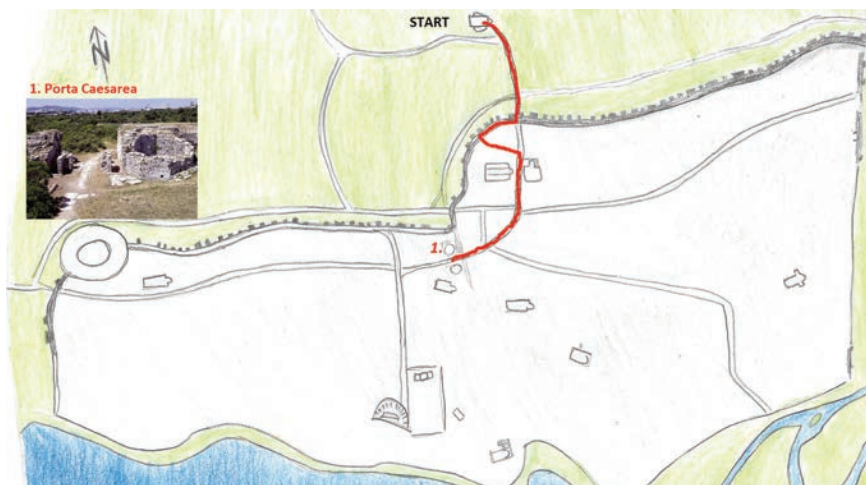
Njihove glagoljske listine izložene su u prostorima škole prilikom posjeta gostiju u svibnju.

Učenici crtaju glagoljske listine

POTRAGA ZA BLAGOM SALONE

Karta vodilja u potrazi za blagom Salone

Odmor nakon igre

Nakon učiteljičinog predavanja o povijesti Salone, učenici 7.b razreda iznijeli su brojne ideje o tome kako bi mogla izgledati igra Potraga za blagom Salone koju pripremamo za učenike iz zemalja-partnera. Cilj nam je bio da se učenici zabave i kroz igru nauče o Saloni. Osmišljavajući pravila, došli smo do zaključka da je potrebno izraditi mapu koja će pomoći učenicima pronaći kovčeg s blagom. Za izradu mape i detaljnih pravila dobrovoljno su se javili učenici: Darijan Gudelj, Niko A. Mirošević, Franka Brničević, Tin Šegvić, Grgo Karadža i Roko Lukačević. Također smo zaključili da je potrebno više puta posjetiti Salonu kako bi se naši učenici upoznali s bogatom poviješću nekadašnjeg glavnog grada rimske provincije Dalmacije i prije svega kako bismo testirali igru na licu mjesta.

Niko objašnjava pravila igre Potraga za blagom

Uхватili smo boje toga dana

Potraga za blagom Salone

Portugalci na samom početku igre

Na samom dolasku pred antičku Salonu

Niko Anzulović Mirošević
kao rimski vojnik

Naše učenice postavljale
su zagonetke igračima

Zahtijevale su se i vještine spretnosti

Kroz ostatke nekada velikog rimskog grada provela nas je gospođa Ema Višić-Ljubić, viša kustosica arheološkog nalazišta. Uz stručno vodstvo gospođe Višić-Ljubić učenici su stekli nova znanja o prošlosti Salone.

U pripremama nam je pomogao učitelj TZK, Željko Jozipović, koji je s nama posjetio Salonu i dao nam nekoliko korisnih savjeta za pravila igre.

Igra je uspješno izvedena dolaskom gostiju u svibnju. Na poznatom salonitanskom lokalitetu Manastirinama, učenik Niko Mirošević Anzulović objasnio je učenicima na engleskom jeziku pravila igre Potraga za blagom Salone. Učenici su se potom podijelili u četiri grupe: žutu, plavu, crvenu i zelenu. Predstavnici grupa tražili su omotnice s kartom, a ostali učenici čekali su povratak svoga predstavnika. Učenici su dobili majice odgovarajuće boje ovisno o grupi kojoj su pripali. U omotnicama se nalazila karta koja je vodila grupu do njihovog prvog odredišta.

Naših osmero učenika ranije je dodijeljeno grupama: zelenu grupu vodili su Darijan Gudelj i Luka Mamić, crvenu grupu Franka Brničević i Tea Topčić, žutu grupu Sara Kujundžić i Sandro Šušak te plavu grupu Grgo Karadža i Petar Bonacin.

Sve grupe istovremeno su krenule sa starta Manastirine prema prvom odredištu koje nije bilo isto za sve grupe. Četiri grupe prolaze četiri različita lokaliteta: Basilica Urbana, Porta Caesarea, Terme i Teatar. Cilj je bio Amfiteatar. Na svakom od lokaliteta grupe su dočekali naših učenici koji su im kazali nekoliko riječi na engleskom jeziku o samom lokalitetu: Basilica Urbana: Tin Šegvić, 7.b; Terme: Karla Vučković, 7.b i Ema Budiša, 7.b; Tetar: Petra Čosić, 7.b i Porta Caesarea: Ivan Baban, 8.b.

Na svakom lokalitetu grupa je morala riješiti zadatak kako bi krenula dalje do sljedećeg odredišta. Zadatci su primjerice bili posložiti komadiće papira na kojem se nalazi tlocrt krstionice, provući se u uskom prostoru kroz razapeti konop tako da ga ne dotaknu tijelom, riješiti zagonetku, u teatru recitirati Shakespearea...

Učenici su s lakoćom obavili sve zadatke i svladali prepreke te su na cilju, u Amfiteatru, pronašli kovčege s blagom — slatkišima kojima su se počastili.

U Amfiteatru na cilju

Kovčezi sa slatkim blagom

Manušani odmaraju u hladovini

Igra na livadi pred Gospom od Otoka

Medalje nakon sportskih natjecanja

Pronađena je prva omotnica s kartom do blaga

Časna Katarina dijeli gostima paštetu nakon potrage za blagom

Hipi

DAN SPORTA

5. svibnja 2015. obilježili smo najuzbudljiviji dan u cijeloj školskoj godini. Dan je to kojem se učenci osobito raduju i s velikim ga uzbuđenjem iščekuju, ne samo zato što taj dan nema nastave, već i zato jer se natječu s drugim učenicima i stječu slavu u cijelom manuškom kraju! Riječ je o tradicionalnom Danu sporta koji organizira naš učitelj Tjelesne kulture Željko Jozipović. Ovogodišnji Dan sporta bio je poseban jer su se naši i gostujući učenici okušali u starim dječjim igrama kao što su vožnja kola od barila (bačve), vožnja dvokolice i vožnja kareta. Premda su se tada prvi put u životu susreli s ovim načinom zabave, gosti nisu zaostajali u spretnosti s potomcima dalmatinskih izumitelja ovih igara te su na koncu najbolji od njih ovjenčani medaljama koje im je oko vrata ovjesio naš veslački veteran Igor Boraska.

Ivana Dadić

Ravnateljica u društvu veslača Igora Boraske

Toni i kolo od barila

Navijači Roko i Pablo

Učitelji Željko Miloš i Filko Barić

Mali navijači s učiteljicom Žanom

Gostujuće učiteljice na tribinama

Užarena atmosfera pred početak sportskih igara

Vožnja kareta bila je najzahtjevnija kako se ispostavilo

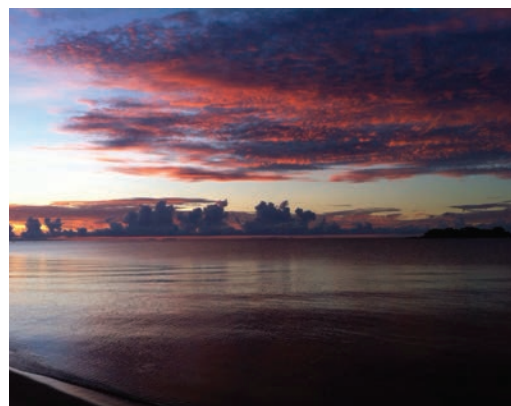
Igrači ostavljaju srce na terenu

VANJA ČURČIĆ, ŽIVOT U AFRICI

Vanja na Viktorijinim slapovima

Jezero Malavi

Žene u Malaviju

Davno je to bilo kad sam na odmoru šetala oko škole s marendom u ruci. “Daj griz”, uvijek bi se našao netko za *ogrebat se*. Rođena sam u Sarajevu i s obitelji sam se doselila u Split tijekom rata davne 1992. godine. Upisala sam se u 5.b razred osnovne škole Manuš. Tamo sam upoznala svoju najbolju prijateljicu Josipu s kojom sam dijelila klupu, tajne, simpatije i izlaske. Najdraži predmeti bili su mi Engleski jezik i Povijest, valjda zato što su me oduvijek privlačila putovanja u daleke zemlje, druge kulture te želja da ih otkrijem i bolje razumijem.

U Malavi sam se preselila u rujnu 2014. godine i počela raditi za irsku organizaciju *Cara Malawi*. Radimo na ekonomskom osnaživanju žena u ruralnom dijelu Malavija i planiramo

graditi bunare. “Toplo srce Afrike” popularan je naziv ove male zemlje na jugoistoku Afrike koja graniči s Tanzanijom, Mozambikom i Zambijom. Toplina ljudi osjeti se na svakom koraku, uvijek spremni pomoći, Malavijci ne skidaju osmijeh s lica. U središtu zemlje nalazi se istoimeno jezero s predivnim pješčanim plažama. Malo podsjeća na Jadransko more s odsajem sunca pa kad sam nostalgična odem na jezero i zamišljam da pijem “kavu s mlikon” na rivi.

Živim u glavnom gradu Lilongweu gdje sam upoznala mnogo ljudi iz različitih dijelova svijeta, ali i iz naših krajeva, koji rade u Malaviju. U blizini se nalaze Viktorijini slapovi na rijeci Zambezi, na granici Zambije i Zimbabvea, jedno od sedam svjetskih prirodnih čuda, koje sam posjetila za Božić.

Vanja s lokalnim ženama i njihovim rukotvorinama

Život u Malaviju nije lak, ali ljudi su puni optimizma. Žene, odjevene u šarene haljine sašivene od tradicionalne tkanine *chitenge*, rade sve: idu po vodu na bunar, lože vatru, pripremaju hranu, brinu se o djeci i kućanstvu i obrađuju vrt. Neizostavan dio ručka je *nsima* koja se radi od kukuruznog brašna, nešto slično našoj palenti. Ako nisu jeli *insimu*, kao da nisu ručali. U Malaviju ima više djece nego odraslih. Neka djeca pješače i do 2 km kako bi išla u školu. Razredi su puni, ponekad po četvero učenika sjedi u jednoj klupi sa samo pločom i kredom u razredu. Ipak, želja za znanjem i boljim životom motivira ih da idu u školu. Prijateljstva su ovdje snažna i dugotrajna. Nema pametnih telefona pa se djeca više druže i provode vrijeme igrajući nogomet i košarku.

Tradicionelni ples Gule Wamkulu

U Malaviju ima više djece nego odraslih

Najveća etnička grupa u Malaviju su Chewa koji imaju tradicionalni ples *Gule Wamkulu* koji se odvija tijekom inicijacije, primanja mladića u red odraslih. Plesači pripadaju tajnom društvu Chewa koji za ples odijevaju maske i životinjsku kožu. Prisustvovala sam jednom takvom događaju prošle godine i oduševila se spretnošću i nadarenošću plesača.

Afrički kontinent prepun je raznolikosti naroda, kultura i prirode. Nadam se da ćete nakon čitanja odmah otvoriti zemljopisnu kartu i pronaći ovu malu zemlju za koju većina vas, pretpostavljam, nikad nije čula.

Vanja Čurčić

Tradicionelni ples Gule Wamkulu

Učitelj Filko Barić

INTERVJU S UČITELJEM FILKOM BARIĆEM

Naši paparazzi su nakon godina pokušavanja napokon uspjeli, učitelj Fizike i Tehničke kulture, legendarni Filko Barić pristao je dati intervju. Voljeli bismo samo da je bio malo rječitiji tom prilikom... Povod razgovoru njegov je skori odlazak u mirovinu.

Koliko dugo radite u školi?

Radim četrdeset godina.

Koliko su se po Vašem mišljenju generacije promijenile otkad ste počeli raditi? Po čemu se to najviše primijeti?

Puno su se promijenile, najviše se primijeti po njihovom odnosu prema radu.

Smatrate li svoj posao zahtjevnim i jeste li ga ikada poželjeli promijeniti?

Smatram ovaj posao zahtjevnim, ali nisam ga nikada poželio promijeniti.

Koje su Vam najomiljenije učeničke laži?

Zaboravio sam napraviti pokus, zaboravio sam udžbenik...

Kako se pripremate za sat?

Pripremam se pomoću interneta.

Kuju svoju šalu najčešće izgovarate u razredu?

Ima slike, nema tona.

Po čemu ćete pamtit i svoju prvu, a po čemu svoju zadnju generaciju učenika?

Prvu ću pamtit po interesu, a zadnju po rutini.

Imate li hobi, čime se bavite u slobodno vrijeme?

Bavim se elektrotehnikom i instalacijama.

Volite li kuhati, što znate pripremati?

Volim, znam gradelavati.

Pratite li sportska događanja? Da

Za koji nogometni klub navijate? Dinamo.

Čega se najviše bojite? Ničega.

Koja Vam je najdraža pjesma? Mama Huanita.

Koji dio godine Vam je najdraži?

Prijelaz ljeta na jesen.

Da možete birati, što biste odabrali:

Kino ili kazalište? Kino.

Košulja ili džemper? Košulja.

Slatko ili slano? Slano.

Osamdesete ili 21.stoljeće?

Osamdesete, bio sam mladi.

Učenice 8.a razreda

INTERVJU S UČENICOM MIOM JONES

Razgovarali smo s učenicom četvrtog c razreda Miom Jones, povratnicom iz Engleske. Zanimalo nas je kakvi su njeni dojmovi o Hrvatskoj i Splitu te kako se snašla u novoj školi.

Kad si stigla u Hrvatsku?

U srpnju 2013. godine.

Odakle su tvoji roditelji?

Moj tata je Englez, a mama je Hrvatica.

Kad si rođena?

Rođena sam 21. listopada 2004. godine.

Imaš li poteškoća s učenjem hrvatskog jezika?

Da, često mi je teško.

Kako je izgledao tvoj prvi dan u hrvatskoj školi? Kako si se osjećala?

Prvi dan je bio ok, iako sam bila sramežljiva.

Mia Jones

Što bi promijenila u ovoj školi?

Voljela bih da nema lektire ni domaćih radova te bih uvela Pidžama dan i više satova Tjelesnog i Likovnog.

Prednosti života u Hrvatskoj su više sunca, more i hrana, a mane su što nema snijega, puno je turista i malo je mjesta za parkiranje.

Koje razlike primjećuješ u odnosu između hrvatske i engleske škole?

U Engleskoj nismo nosili kući knjige ni domaće radove. Nismo imali ni lektiru. Nastava je trajala od 9 do 3 popodne, a praznici su bili duži i češći, osim ljeti kad smo imali samo pet tjedana slobodno. Najdraži dan u školskoj godini bio mi je Pidžama dan kad smo u školu dolazili u pidžamama.

Sviđa li ti se više OŠ Manuš ili tvoja bivša škola u Engleskoj? Zašto?

Više mi se sviđa moja bivša škola zbog razlika koje sam već spomenula.

Gdje si živjela u Engleskoj?

Kako se zove tvoja bivša škola?

Živjela sam u Tidworthu, blizu Stonehengea. Moja bivša škola zove se Clarendon Juniors.

Koje su, po tvom mišljenju, prednosti života u Hrvatskoj, a koje su mane?

Prednosti su više sunca, more i hrana, a mane su to što nema snijega, puno je turista i malo je mjesta za parkiranje.

Koje su prednosti života u Engleskoj, a koje mane?

Prednosti su snijeg, waterparkovi (vodeni parkovi), lunaparkovi i iceskating (klizanje), a mane su što nema sunca, stalno pada kiša, a more je daleko i hladno.

Koji ti je predmet najdraži, a koji najteži?

Najdraži su mi Likovni i Engleski jezik, a najteži su mi Priroda i Matematika.

Što voliš raditi u slobodno vrijeme?

Volim plivati, čitati i igrati Xbox.

Što ti se od hrvatske hrane najviše sviđa?

Riba i sladoled su najbolji.

Mia sa svojim razredom i učiteljicom Antonijom

Najdraži dan u školskoj godini bio mi je Pidžama dan kad smo u školu dolazili u pidžamama.

Jesi li još u kontaktu s prijateljima iz Engleske?

Jesam, ali jako malo pričamo.

Jesu li pristupačniji učenici u Engleskoj ili oni u Hrvatskoj?

Pristupačniji su učenici u Engleskoj.

Gdje ti je školovanje teže?

Ovdje je puno teže.

Što ti najviše nedostaje?

Nedostaju mi lunaparkovi, snijeg i prijatelji.

Imaš li želju ostati živjeti u Hrvatskoj i kad odrasteš?

Možda. Još uvijek jako želim otići u Englesku i tamo živjeti, a voljela bih i u New York.

Što te veseli?

Veseli me ljeto, vrijeme kupanja i sladoleda. Volim i zimu zbog snijega.

Koji ti je najdraži film i serija?

Najdraži film mi je Avengers, a najdraža serija Jessie.

Kakvu muziku voliš slušati?

Volim Katy Perry i parodije.

Koja ti je najdraža knjiga?

Lauren Child "Clarice Bean" i Francesca Simon "Horrid Henry".

Karla Leontić, 6.b

VELIČANSTVENI PRAG

Karlovy most

U lipnju prošle godine otputovala sam u Češku Republiku, točnije u njen glavni grad Prag. Na putu smo posjetili i Beč. Iako sam već tamo bila, iznova me oduševio. Nakon cjelodnevne vožnje, u ranim večernjim satima stigli smo na odredište. Bilo je divno ući u hotelsku sobu te se ispružiti na krevetu jer me vožnja u ne tako udobnom autobusu doista izmorila. Međutim, ljenčarenje si nisam mogla priuštiti. Samo jedan pogled kroz prozor na tisuće gradskih svjetala dao mi je energiju te sam se hitro obukla i krenula u srce ovoga predivnog grada.

U tri dana posjetili smo sve što smo htjeli. Ne znam odakle bih počela i što bih izdvojila kao najljepše. Prag nudi puno toga za vidjeti: mnoštvo trgova, crkava, tornjeva i prelijepih parkova.

Prvi trg koji smo posjetili bio je trg zaštitnika ovog grada, sv.

Vjenceslava. Njegovim prostorom, kao čuvar, dominira zgrada Nacionalnog muzeja. Trg je posebno lijep noću kad je u svom punom sjaju. Na ovom trgu, kao i na svim ostalima koje sam posjetila, stalno su nas salijetali ulični trgovci koji se pojavljuju iza zgrade i pokušavaju podvaliti kakvu torbicu ili nakit.

Drugi dan prošli smo kroz *Jotef*, židovsku četvrt, gdje sam ponešto naučila o sinagogama te životu Židova nekada i sad.

Nakon toga uslijedio je posjet *Staroměstské náměstí*, dijelu grada pod zaštitom UNESCO-a.

Týnský chrám je sa svoja dva prepoznatljiva tornja jedan od simbola ovog trga. Kažu da je ovo i najljepši dio Praga, odiše posebnom atmosferom, a na njemu se nalaze Gradska vijećnica i crkva sv. Nikole.

Prag

Stara gradska jezgra

Našu pažnju posebno je privukao Astronomski sat oko kojeg se svaki puni sat odvija mala predstava tzv. Šetnja apostola. Oko nas su bile tišuće ljudi koji su željeli vidjeti ovu predstavu. Legenda kaže da su gradski oci bili toliko oduševljeni ljepotom Astronomskog sata da su njegovom graditelju iskopali oči kako više nikad ne bi napravio nešto slično, ali to je samo legenda.

Ono što se meni najviše svidjelo u Pragu i gdje sam se zbilja osjećala kao dio renesansne prošlosti, spoj je ljepote i prirode – Karlov most. Ime je dobio po slavlom kralju Karlu IV. Šetnja njime je šetnja kroz povijest. Izvorni naziv mu je Kameni most, a na tom mjestu stoji već nekoliko stoljeća. Ako ga malo bolje promotrite, primijetit ćete da nije potpuno ravan. Naime, njegovi graditelji namjerno su to učinili kako potencijalni osvajači grada, ako dođu s druge strane rijeke, ne bi imali nesmetani pogled na gradske zidine.

S lijeve strane rijeke Vltave nalaze se *Malá Strana*, pravi barokni biser arhitekture te *Hradčany*, povijesni dio grada u kojem je predivni *Pražský hrad* najveći drevni dvorac na svijetu.

Njegova povijest seže sve do 9. stoljeća, a danas je sjedište češkog predsjednika. Unutar dvorca svaka su ulica i građevina priča za sebe. Tu ćete vidjeti i crkvu sv. Vita, najstariju gotičku katedralu u srednjoj Europi, kao i crkvu sv. Jurja, čija se dva bijela tornja, zbog svoje različite građe, zovu Adam i Eva.

Večer je bila rezervirana za takozvanu predstavu Ples vode.

Treći dan bio je ujedno i moj najdraži dan, krenuli smo u *šoping*.

Do glavnog trga na kojem se nalaze sve veće trgovine vozili smo se podzemnom željeznicom. Ručali smo u poznatoj pivnici gdje je osnovan NK Hajduk. Poslije ručka još smo malo prošetali centrom Praga, a navečer smo se vozili rijekom Vltavom.

Sutradan smo krenuli kući. Na povratku smo svratili u lijepi gradić Krumvl.

Bilo je to moje putovanje u prekrasni Prag koji s pravom nosi ime *zlatni grad*.

Karla Leontić, 6.b

LJETNA TVORNICICA ZNANOSTI

Dvije godine zaredom sudjelovala sam u Ljetnoj tvornici znanosti. Naziv je to za skup radionica čije su teme iz različitih područja znanosti. Održava se svakog ljeta, a u Splitu se odvijala na Mediteranskom institutu za istraživanje života.

Prvi put sam sudjelovala na radionici Izočarolije gdje smo se zabavljali matematikom i umjetnošću. U matematičkom dijelu bavili smo se geometrijom i Fibonaccijevim nizom brojeva, a u likovnom dijelu izrađivali smo plakat o M.C. Escheru, vlastite slike po uzoru na njega, crtali smo simetrične slike i izrađivali origami.

Sljedeće godine sudjelovala sam na radionici "Upeklo je sunce" koja je bila usmjerena na arhitekturu i fiziku. Svatko je izrađivao svoj tlocrt zamišljene energetski učinkovite kuće, a na kraju smo zajedno s mentorima napravili tlocrt. Prema tlocrtu nastala je zajednička maketa u čijoj je izradi svatko imao određenu ulogu: postavljanje stupova, postavljanje stiropora za izolaciju, izrada otvora za prozore, izrada prostora za stube, postavljanje pleksi stakla za prozore itd.

Paralelno s izradom makete radili smo različite pokuse iz fizike kao što su promjena agregacijskih stanja pri promjeni temperature te promjena temperature u različitim uvjetima.

U slobodno vrijeme koje je bilo predviđeno za druženje s ostalim sudionicima imali smo mogućnost igrati stolni tenis i badminton. Ono po čemu ću svakako pamtit LJTZ su radost, mnogo smijeha, novostečena prijateljstva i odlični mentori. Neću zaboraviti ni naše svakodnevne

igre prije početka radionica. Prvi dan kad sam došla morali smo skinuti desnu cipelu i baciti je na zvuk zviždaljke na središte igrališta. Zatim smo morali uzeti nečiju tuđu desnu cipelu i pronaći osobu kojoj cipela pripada i tako smo se međusobno upoznavali. Najsmješnije je bilo što

Kristina sa svojim timom izrađuje tlocrt i maketu

su u igrama sudjelovali i mentori i roditelji. Tako su se svakog dana održavale različite igre.

Radionice svake godine završavaju u nedjelju, tada svi izlažu svoje radove, a na kraju dana se dodjeljuju diplome i svi se zajedno slikamo. Kako biste se okušali u nekoj od radionica trebale se prijaviti preko web stranice. Uz malo sreće, ako vas odaberu, steći ćete jedno novo lijepo iskustvo.

Kristina Mustapić, 7.c

Sudionici na okupu

NATJECANJA

Darijan Gudelj, trostruki državni prvak u matematici

Državno natjecanje iz matematike

(održano u Trogiru od 8. do 10. travnja 2015.)

Državni prvak **Darijan Gudelj**, učenik 7. razreda po treći put osvaja 1. mjesto! (mentorica Nelica Mitov)

Duje Perković, učenik 6. razreda – 12. mjesto (mentorica Lahorka Havranek-Bijuković)

Državni natječaj "Čitanjem do zvijezda"

Niko Anzulović Mirošević, **Franka Brničević** i **Darijan Gudelj**, 7.b – 16. mjesto (mentorice Tamara Domić i Katarina Škiljo)

Županijsko natjecanje iz matematike

Darijan Gudelj, 7. razred – 1. mjesto (mentorica Nelica Mitov)

Duje Perković, 6. razred – 3. mjesto (mentorica Lahorka Havranek-Bijuković)

LiDraNo – kategorija Školski listovi

Mravac predložen za Državno natjecanje (urednica Ivana Dadić)

Likovna kultura – županijska izložba

Mihaela Sušić, 7. razred – 8. mjesto

Klara Goreta, 7. razred – 12. mjesto

Natječaj "U svijetu bajki Ivane Brlić-Mažuranić"

Stella Blažević, 6. razred – nagradeni rad

Natjecanje iz matematike "Klokan bez granica"

Učenici rangirani među 10% najboljih u Hrvatskoj: **Roko Marušić** (2. razred), **Luka Juras**, **Matej Duplančić**, **Duje Reić**, **Klara Milišić**, **Nora Soldo** (3. razred), **Klara Juras** (5. razred) i **Duje Perković** (6. razred)

Stella Blažević uz svoj nagradeni rad

SPORTSKA NATJECANJA

Jesenski cross – 2. mjesto

Nenni Goleš, Klara Jelača, Brigita Prančić,
Ivana Pezelj, Ivana Matijašević, Nina Matošić

Šah – 2. mjesto

Nora Soldo, Klara Stephen Zanchi,
Klara Milišić, Nikolina Topić, Dora Krolo

Stolni tenis – ekipno učenice 3. mjesto

Sara Vješnica, Dora Krolo, Laura Nikolanci,
Vana Pilić

Skijanje – ekipno učenice 1. mjesto

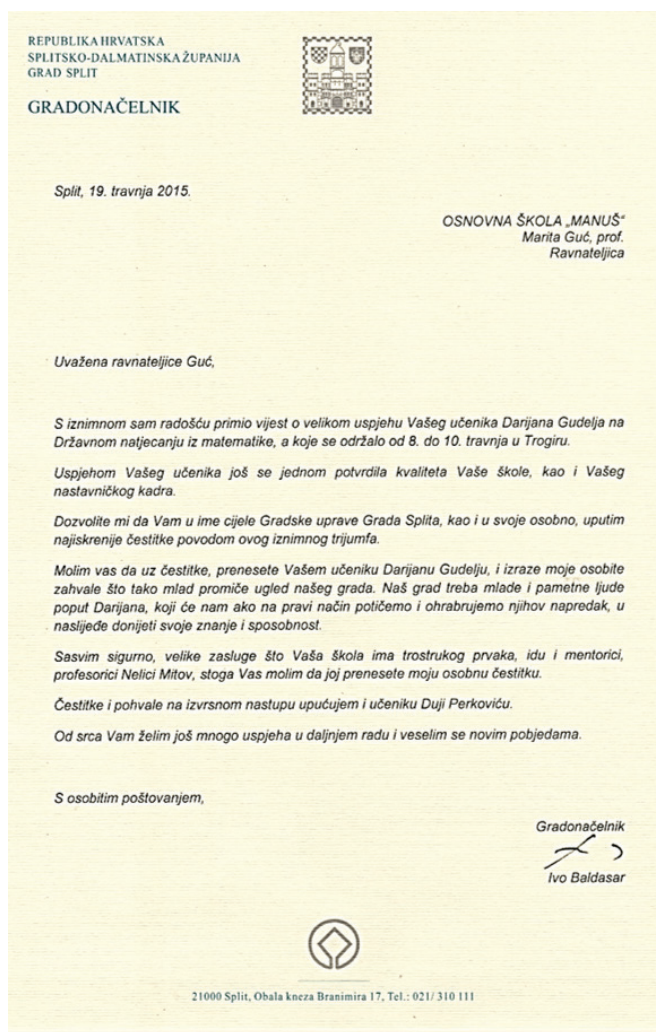
Vana Pezelj, Lana Kuštera, Antica Boban, Tonka
Butorac, Anja Kovač, Lucija Grbelja, Ema Pezelj

Skijanje – ekipno učenici 2. mjesto

Roko Marić, Jerolim Štambuk, Roko Mitar,
Borna Vulić, Vid Stephen Zanchi

Skijanje – pojedinačno 1. mjesto

Vana Pezelj

Gradonačelnikova čestitka na Darijanovu uspjehu

TERRY FOX

Terrance Stanley Fox rodio se u Winnipegu u kanadskoj saveznoj državi Manitobi, 28. srpnja 1959. godine. Terry je kao dječak bio zaljubljen u sport, pogotovo u košarku. Bio je jako nizak i mršav te je morao neprestano trenirati. Svakodnevni treninzi za Terryja nisu bili nikakav problem jer je bio jako uporan i marljiv. U srednjoj školi Terry se nastavio baviti sportom, pogotovo košarkom i plivanjem u kojem je osvojio brojne medalje. Primijetivši Terryjev talent, mnogi treneri su mu savjetovali da se profesionalno počne baviti vodenim sportovima, no Terry ih nije slušao. On je odlučio slijediti svoje snove i postati profesor tjelesne i zdravstvene kulture. Kad je završio srednju školu, preselio se u Burnaby u Britanskoj Kolumbiji gdje je studirao kineziologiju.

Život mi je krenuo silaznom putanjom kad je 1976. godine doživio prometnu nesreću, a sljedeće godine dijagnosticiran mu je osteosarkom, tumor kosti u desnom koljenu. Jedini nada bila je amputacija noge i ugrađivanje proteze.

To nije spriječilo upornog Terryja da u travnju 1980. godine započne humanitarni maraton – “Maraton nade”. Htio je prikupiti 1\$ od svakog Kanađanina u svrhu istraživanja raka. Terry je imao želju trčati kroz cijelu Kanadu, od Atlantika do Pacifika – 7,500 km.

12. travnja blizu St. John'sa na Atlantskom oceanu napunio je dvije boce vodom iz oceana. Jednu je odlučio sačuvati kao suvenir, a drugu je odlučio izliti u Pacifik. Na putu do Pacifika Terryja je pratio prijatelj Doug Alward koji je

Terry Fox na “Maratonu nade”

vozio kombi i pripremao mu jelo. Putem je sve više i više ljudi podržavalo Terryja, a on je postajao sve odlučniji.

Nažalost, nakon 5 370 kilometara i pet mjeseci trčanja, Terry je bio prisiljen prestati zbog proširenja metastaza osteosarkoma na pluća. Dogodilo se to na ulazu u grad Thunder Bay u Ontariu. Tada je već prikupio 17 milijuna dolara, a kasnije, nakon što je “CTV Television Network” promovirao Terryjevu ideju te nakon što su primljene donacije ljudi iz cijele Kanade, ukupno je prikupljeno 23 milijuna dolara.

U lipnju 1981. godine Terry je obolio od upale pluća te je ubrzo pao u komu. Preminuo je 28. lipnja 1981. u bolnici u Westminsteru.

Zahvaljujući Terryju, “Maraton nade” postao je događaj koji se obilježava svake godine. U prvih šest godina prikupilo se 20 milijuna dolara, a 1999. godine postao je međunarodni događaj. Te iste godine, milijun ljudi iz 60 država diljem svijeta prikupilo je 15 milijuna dolara za istraživanje raka. Danas maraton organizira zaklada “Terry Fox Foundation”. Ove godine obilježava se 35. obljetnica “Maratona nade”. “Terry Fox Foundation” uspio je prikupiti 600 milijuna dolara za istraživanje raka.

Ponekad mislimo da neki cilj jednostavno ne možemo ostvariti pa pokušavamo smisliti različite razloge samo da bi odustali. Svi bismo trebali biti kao Terry, uporni bez obzira na probleme koji nas sputavaju u ostvarenju naših ciljeva.

Filip Lovrić

SELENA GOMEZ

Selena Marie Gomez rođena je 22. srpnja 1992. godine u Teksasu. Dobila je ime po meksičko-američkoj pjevačici Seleni Quintanilli-Perez. Po zanimanju je pjevačica i glumica. Svira bubnjeve, glasovir i gitaru.

Njezina producentska kuća je Hollywood Records. Svoju karijeru je započela ulogom u seriji *Barney and Friends*. Početak njezine slave stigao je ulogom Alex Russo u Emmyjem nagrađenoj Disneyevoj seriji *Čarobnjaci iz Waverlyja*. Glazbena karijera je započela u 2008. godini potpisivanjem ugovora s Hollywood Records.

Bila je pjevačica u grupi Selena Gomez & the Scene koju je osnovala, ali i raspustila jer se htjela posvetiti glumačkoj karijeri i solo pjevanju. Izdali su tri albuma *Kiss & Tell*, *A Year Without Rain* i *When the Sun Goes Down*. Na početku solo karijere izdala je albume *Stars Dance* i *For you*.

Pjevačica i glumica Selena Gomez

ARIANA GRANDE

Ariana Grande Butera rođena je 26. lipnja 1993. u malom mjestu Boca Raton na Floridi. Slatka pjevačica zaraznog osmijeha podrijetlom je iz Italije, točnije malog mjesta na Siciliji gdje su živjeli njezini baka i djed prije rođenja mame Joan. Ariana ima polubrata imenom Frankie James Grande koji je iz prošlog braka Arianine mame. Mamin drugi brak završio je kada je Ari imala samo 11 godina. Sa 13 godina dobila je ulogu na Broadwayu u mjuziklu 13. Kasnije je dobila ulogu slatke crvenokose Catarine Valentine zvane Cat u poznatoj Nickelodeonovoj seriji *Victorious*. 2012. godine Ariana je dobila još jednu ulogu istog redatelja zvana Sam & Cat. 2013. objavila je svoj debitantski album *Yours Truly*. Ariana je trenutno poznata zbog raspona glasa sličnom Mariah Carey te pjesama kao *Problem*, *Bang Bang* i

Pjevačica Ariana Grande

Break Free. Arianina najuspješnija godina bila je 2014. nakon albuma *My Everything*. Ari možete prepoznati po njenoj impozantnoj frizuri (pola kose u repu, a pola pušteno) te predivnom glasu koji očarava sve naraštaje.

Osmosmjerka

8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8

Pronađi sljedeće pojmove i precrtaj ih!

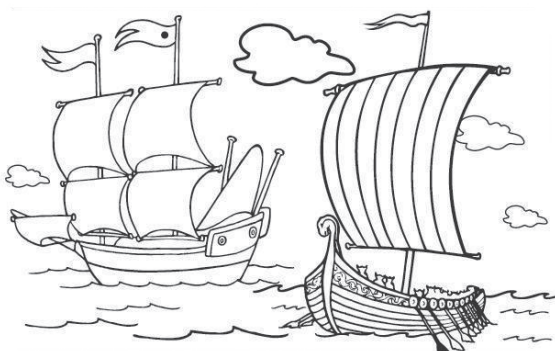
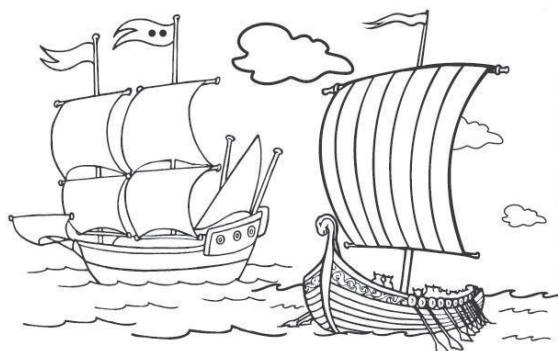
BAŠKA,
DRŽIHA,
GLAGOLJICA,
HUM,
KONSTANTIN,
KRK,
MANUŠ,
MIR,
ROČ,
SPLIT,
ZVONIMIR!

1	3	4	6	5	
6		2	3	1	4
			5	2	6
5	2				
	6			3	1
		1			

2	1		3	5	
			1	2	6
			4		
3		4	6	1	
6			5		
5		3	2	6	1

	6	4		2	3
		3		4	6
2	3			6	5
	4		3	1	
		2	6		4
	5				1

Sudoku

Pronađi razlike

IMPRESSUM

MRAVAC, list učenika OŠ Manuš, Split
Broj 7, lipanj 2015.

NAKLADNIK
OŠ Manuš, Vukovarska 11, 21000 Split

GLAVNA UREDNICA I VODITELJICA
Ivana Dadić, prof.

UREDNIŠTVO
Stella Blažević, Iva Jukić, Dora Krolo, Karla Leontić,
Lea Talia Meić (6. b)
Filip Lovrić (7. c)
Nenni Goleš, Mirta Kardum, Matea Gazibara, Zorica
Maroević, Jana Matošić, Lana Jukić Peladić, Lana Mrčala,
Klara JelačaKarla Ujaković, Klara Bruna Tomić (8.a)

LIKOVNA UREDNICA
Ana Pletikosić, prof.

FOTOGRAFIJE
učiteljice, internet

GRAFIČKA PRIPREMA
Martina i Luka Vidoš

NASLOVNICA
Marijana Pavić, 8.a

NAZADNICA
Fotografija - Učenici 6.b u plesnom zanosu

TISAK
Printera Grupa, Zagreb

NAKLADA
700 primjeraka

WEB
<http://www.os-manus-st.skole.hr>

ināniš

www.os-manus-st.skole.hr